הִלְכוֹת הַנְהָגַת אָדָם בַּבֹּקֶר סִימָן ג

(ג) [ב] (ד) לֹא יְדַבֵּר שָׁם, וְיִסְגֹּר הַדֶּלֶת בְּעָדוֹ מִשּׁוּם צְנִיעוּת (אור זרוע פ״ט ס׳ קמ״ו): **ג** [ג] **אִם רוֹצֶה** (ה) **לְמַשְׁמֵשׁ בְּפִי הַשַּׁבַּעַת בִּצְרוֹר אוֹ בְּקִיסָם לִפְתֹּחַ** (ג) **נְקָבָיו, יְמַשְׁמֵשׁ קֹדֶם שֶׁיֵּשֵׁב, וְלֹא יְמַשְׁמֵשׁ אַחַר שֶׁיֵּשֵׁב מִפְּנֵי שֶׁקָּשֶׁה לְכָשָׁפִים:** **ד** [ד] **לֹא יִגְּלֶה עַצְמוֹ כְּדִי אִם מַאֲחָרָיו** (ד) (ו) **טָפַח וּמִלְּפָנָיו טְפָחַיִם, וְאִשָּׁה מֵאֲחָרֶיהָ טָפַח וּמִלְּפָנֶיהָ וְלֹא כְּלוּם:** **ה** [א][ו] **אִם נִפְנָה בְּמָקוֹם** (ז) **מְגֹלֶּה** (ח) **שָׁאֵין בּוֹ** (ה) [ח] **מְחִצּוֹת, יִכָּנֵס שֶׁיִּהְיוּ פָּנָיו לְדָרוֹם וַאֲחוֹרָיו לְצָפוֹן** (ט) **אוֹ אֵיפְכָּא, אֲבָל** (י) **בֵּין מִזְרָח לְמַעֲרָב אָסוּר.** * (וּלְהָטִיל מַיִם בְּכָל עִנְיָן שָׁרֵי) (בית יוסף (ד״ה ולפנין) בשם הרמב״ם (פיא הכמילה פ״ו ה״ט)): **ו** [ו]**כֵּן אָסוּר לִישֵׁן** (יא) **בֵּין מִזְרָח לְמַעֲרָב אִם אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, וְנָכוֹן לְהַזָּהֵר** (יב) **אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ:** **ז** [ט]**הַמַּטִּיל מַיִם מִן הַצּוֹפִים וְלִפְנִים** (פָּרוּשׁ, מָקוֹם שֶׁיְּכוֹלִים לִרְאוֹת מִשָּׁם הַר הַבַּיִת וּמִשָּׁם וָהָלְאָה אֵין יְכוֹלִים לִרְאוֹת, רש״י (פס: ד״ה מן הצופים)), (ו) (יג) [י][**לֹא**] **יַשֵּׁב וּפָנָיו כְּלַפֵּי הַקֹּדֶשׁ, (יד) [אֲלָא** (יד) **אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ:** **ח** [יא][יב] **אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁיְּכוֹלִים לִרְאוֹת מִשָּׁם הַר הַבַּיִת וּמִשָּׁם וָהָלְאָה אֵין יְכוֹלִים לִרְאוֹת, רש״י (פס: ד״ה מן הצופים)), (ו) (יג) [י][**לֹא**] **יַשֵּׁב וּפָנָיו כְּלַפֵּי הַקֹּדֶשׁ, (יד) [אֲלָא**

ד שם. ה שם כ״ג (ע״ב).
ו שם ס״א (ע״ב) לְפָרוּשׁ יְרוּשַׁלְמִי (פ״ט ה״ה) וְהַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה רבי עקיבא) וְהָרא״ש (פ״ט סי׳ כח) וְהָרַשְׁבָּ״א שָׁם (ד״ה רבי עקיבא). **ז** בְּרָכוֹת ה׳ (ע״ב) לְפִי פָּרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה כל). **ח** בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומפ״ש ולא יישן) לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ד׳ מֵהִלְכוֹת בֵּית הַבְּחִירָה (ה״ט). **ט** שָׁם בְּגְמָרָא ס״א (ע״ב) וּלְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם שָׁם.

בְּאֵר הֵיטֵב

(ג) **לֹא יְדַבֵּר שָׁם.** וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יֹאכַל. אֵיתָא בְּסַנְהֶדְרִין (יט.), הִתְקִינוּ שֶׁיִּהְיוּ נָשִׁים מְסַפְּרוֹת בְּבֵית הַכִּסֵּא מִשּׁוּם יִחוּד. עַיֵּן בְּאֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן כ״ב (סי״ב), וּבְמָקוֹם שֶׁהַן בְּצִיר אֵין לְחוּשׁ: **ג** (ג) **נְקָבָיו.** אִם אֵינוֹ יָכוֹל לִפָּנוֹת, יַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וְיֵשֵׁב וְיַעֲמֹד עַד שֶׁיִּפָּנֶה, אוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לִפָּנוֹת, יַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וְיֵשֵׁב עַד פְּרִשַׁת כִּי תֵצֵא (פי׳ רנו): **ד** (ד) **טָפַח.** מִשּׁוּם צְנִיעוּת, וּמִלְּפָנָיו טְפָחַיִם מִשּׁוּם קְלוּחַ מַי רַגְלַיִם. וְכָתַב הַב״ח (ס״ב) דְּנוֹכֹן לְהַחְמִיר כְּחֶמְרַת הַגְּרִסָּאוֹת, דְּהֵינוּ מִלְּפָנָיו וּמֵאֲחָרָיו טָפַח, עַיֵּן שָׁם: **ה** (ה) **מְחִצּוֹת.** אֲבָל בְּחָצֵר בְּכָל עִנְיָן שָׁרֵי, בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומיהו). וְט״ז (ע״י סק״ג) הָעֲלָה דְּצָרִיךְ שִׁיפְנֶה דַּוְקָא סָמוּךְ לַמְּחִצָּה, כְּפָרוּשׁ אַבּוּהַב בְּקָנְטְרֵס אַחֲרוֹן (ע״י ס״ו סק״ג) הָעֲלָה דְּצָרִיךְ שִׁיפְנֶה דַּוְקָא סָמוּךְ לַמְּחִצָּה, כְּפָרוּשׁ אַבּוּהַב שְׁדָּחָה הַבַּיִת יוֹסֵף עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ה), וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּיָצִיר הַמַּפֶּקֶפֶת חוֹמָה לֹא מִקְרֵי מְחִצּוֹת לְעִנְיָן זֶה, עַיֵּן שָׁם: **ז** (ו) **לֹא יֵשֵׁב.** כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר.

עַיֵּן בְּסֵפֶר בִּרְכַּת הַזֶּבַח דַּף קמ״ח עַמּוּד ב׳ (בהירושיו על הרמב״ם בית הבחירה פ״ו ה״ט):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הָרֹב חַיִּים כֹּהֵן זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה (סק״א) דְּמִחְזֵי כְּרְמִיזַת רוּחָא עַיֵּן שָׁם: **ב** [ב] **לֹא יְדַבֵּר.** עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּבִרְכַּ״ח שֶׁמְּלַכְלוּכוֹת דְּעוּת (ה״י) אֵיתָא, וְלֹא יְדַבֵּר כְּשֶׁהוּא נִפְנֶה אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ גָּדוֹל. וּבְכַנְסִיַּת כְּנֶסֶת (סק״ו) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַעֲבָדָא דְּרַב ה׳ שֶׁסָּרָא דְּמַיְתֵי בְּרָכוֹת (סב:) וּבְתַמִּיד (כז:), עַיֵּן שָׁם. וְאִשָּׁה דְּהַרְמַב״ם דַּוְקָא בְּשָׁעָה שֶׁהוּא נִפְנֶה מִפְּנֵי דַּאֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ גָּדוֹל אָסוּר, וְהָרַמְ״א שָׁכַתַב 'וְלֹא יְדַבֵּר שָׁם' דְּהֵינוּ בְּבֵית הַכִּסֵּא, אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵינוֹ נִפְנֶה עֲדַיִן שָׁרֵי לְצֹרֶךְ: **ה** [ה] **מְחִצּוֹת.** עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם, כֵּיוָן דְּלוֹכֹן לְהַטִּיל מַיִם שָׁרֵי וְלֹא קַפְּדִינַן בְּפָרוּשׁ שֶׁלְּפָנָיו, אִם כֵּן סָגִי בְּמִחְצָה שֶׁלְּאַחֲרָיו. וְהָבֵאר הַיֵּטֵב קְצַר בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים, וּבְכִכּוּר שׁוֹר בִּבְרָכוֹת (סא:) הָאֲרִיךְ בָּזֶה הַרְבֵּה, וְשָׁם מְבֹאָר הַדִּין לְעִנְיַן בַּיִת מְזֻוָּה בְּתֹךְ הַמֶּגֶן אַבְרָהָם (סק״ו) בְּשֵׁם מוֹרֵנוּ הָרַמ״ע (בשו״ת סי׳ ג) דְּהֵינוּ רֹאשׁוֹ לְמַעֲרָב וּמַרְגְּלוֹתָיו לְמִזְרָח, וְלֹא יִתְעַטֵּף לְפָה הִשְׁמִיטוּ בְּבֵאֹר הַיֵּטֵב. וְרָאִיתִי מִי שֶׁכָּתַב לְהַגִּיהַּ בְּמֶגֶן אַבְרָהָם רֹאשׁוֹ לְמַעֲרָב, וְטַעֲמָא קָא טָעֵים לְפִי שֶׁאָמְרוּ (סנהדרין לח:) אָדָם הָרִאשׁוֹן רֹאשׁוֹ מְאֻרָּץ יִשְׂרָאֵל וְגוּפוֹ מִכָּבֶל כו׳ עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַחַיִּים (לב הארח ס״ב)]: **ד** [ד] **לֹא יְדַבֵּר.** וְאִם הוּא לְצָרְכּוֹ גָּדוֹל, (ה) אֲפִלּוּ דְּמֵאתָּר לְדַבֵּר כָּל זְמַן שֶׁאֵין נִפְנֶה עֲדַיִן, אֲבָל בְּעֵת שֶׁנִּפְנָה, אַף לְצָרְכּוֹ גָּדוֹל אָסוּר. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לִסְגֹּר הַדֶּלֶת וְאִישׁ אַחֵר רוֹצֶה לִכָּנֵס, (ו) יְנַחֵרוּ זֶה לָזֶה וְלֹא יְדַבְּרוּ. רַק הַנָּשִׁים כְּשֶׁהוֹלְכוֹת לְבֵית הַכִּסֵּא הַקְּבוּעַ לְרַבִּים כְּמוֹ בֵּית הַכִּסֵּא שֶׁבַּשָּׂדֶה בֵּינֵיהֶם, אוֹ בַּחֲצַר בֵּית הַכְּנֶסֶת בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ, הִתְקִינוּ חֲכָמִים שֶׁיִּהְיוּ מְסַפְּרוֹת זוֹ עִם זוֹ, כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמַע קוֹלָן מִבַּחוּץ וְלֹא יִכָּנֵס אִישׁ לְשָׁם וְיִתְיַחֵד עִמָּהֶן [סַנְהֶדְרִין י״ט (ע״א)]. (ז) וּמַשְׁמַע קְצָת שָׁם דְּנִכְנָסוֹת גַּם כֵּן בְּשִׁתִּים בְּבֵית הַכִּסֵּא: **ג** (ה) **לְמַשְׁמֵשׁ.** אִם אֵינוֹ יָכוֹל לִפָּנוֹת, (ח) יֵלֵךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וְיֵשֵׁב וְיַעֲמֹד וְיֵשֵׁב עַד שֶׁיִּפָּנֶה, אוֹ יַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִדְּבָרִים אֲחֵרִים. (ט) וְלֹא יִפָּנֶה בַּעֲמִידָה: **ד** (ו) **טָפַח.** וְלֹא יוֹתֵר, מִשּׁוּם צְנִיעוּת, וּמִלְּפָנָיו טְפָחַיִם, דְּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא דּוֹחֵק אֶת עַצְמוֹ לְגִדּוּלִים הוּא בָּא לִידֵי קְטָנִים, וְצָרִיךְ טְפָחַיִם מִשּׁוּם קְלוּחַ מֵי רַגְלַיִם הַנִּתָּזִין לְמֵרָחוֹק. וְהַבַּ״ח (ס״ב) כָּתַב דְּיָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁיִּהְיֶה גַּם מִלְּפָנָיו רַק טָפַח, וְלֹא הִסְכִּימוּ עִמּוֹ (י) הָרַבֵּה מַהֲאַחֲרוֹנִים. וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִלְכְלֵךְ שָׁם בְּגָדָיו וְגוּפּוֹ וּמְנֻעָלָיו: **ה** (ז) **מְגֻלֶּה.** אֲבָל בְּחָצֵר בְּכָל עִנְיָן שָׁרֵי, כֵּן כָּתְבוּ הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ומיהו) וְהַמֶּגֶן אַבְרָהָם (סק״ה), אֲבָל הַט״ז (סק״ג) הִסְכִּים עִם מַהַר״י אַבּוּהַב דְּבְחָצֵר גַּם כֵּן אָסוּר בְּאֶמְצַע הֶחָצֵר בֵּין מִזְרָח לְמַעֲרָב, דְּהַלֹּא מְגֻלֶּה הוּא בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, אִם לֹא שֶׁמְּקֹרָב עַצְמוֹ לְצַד אֶחָד מֵהַכְּתָלִים, וְכֵן כָּתְבוּ הַדְּחָצֵר גַּם כֵּן אָסוּר בְּאֶמְצַע הֶחָצֵר בֵּין מִזְרָח לְמַעֲרָב, דְּהַלֹּא מְגֻלֶּה הוּא בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, אִם לֹא שֶׁמְּקֹרָב עַצְמוֹ לְצַד אֶחָד מֵהַכְּתָלִים, וְכֵן כָּתְבוּ הַדְּרִישָׁה (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ח) **שֶׁאֵין בּוֹ מְחִיצוֹת.** אֲבָל אִם יֵשׁ בּוֹ מְחִיצוֹת (יא) וַאֲפִלּוּ רַק מְחִיצָה אַחַת לְצַד מַעֲרָב, יֵשֵׁב בְּצַד הַמְּחִיצָה בְּסָמוּךְ לָהּ (יב) [דְּהַיְנוּ עַל כָּל פָּנִים בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת], וַאֲחוֹרָיו לְמַעֲרָב כְּלַפֵּי הַמְּחִיצָה, וְנִפְנֶה שָׁם. (יג) וְכֵן אִם הַכֹּתֶל בְּמִזְרָח, יוֹשֵׁב בְּסָמוּךְ לָהּ וַאֲחוֹרָיו לַמִּזְרָח. (יד) וְיֵשׁ מַחְמִירִין בָּזֶה, מִפְּנֵי שֶׁפָּרוּעוֹ שֶׁלְּפָנָיו הוּא לְצַד מַעֲרָב וְהַשְּׁכִינָה בְּמַעֲרָב, וּבְמָקוֹם שֶׁאָפְשָׁר טוֹב לְהַחְמִיר. כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (משז״ז סוף סק״ג) דְּאֵין שִׁעוּר לִגְבֵהּ הַמְּחִיצָה, רַק כָּל שֶׁאֵין פָּרוּעוֹ מְגֻלֶּה עַל יְדֵי זֶה שָׁרֵי: (ט) **אוֹ אֵיפְכָּא.** [ב]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (טו) דְּאֵיפְכָּא לֹא, וְטוֹב לְזַהֵר בָּזֶה: (י) **בֵּין מִזְרָח וְכוּ׳.** מִשּׁוּם דְּהַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בְּמַעֲרָב, (טז) וַאֲפִלּוּ אִם מַחֲזִיר פָּנָיו לְמַעֲרָב אָסוּר, דִּמְזָרָח שֶׁהוּא נֶגֶד מַעֲרָב יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן קְדוּשָׁה: **ו** (יא) **בֵּין מִזְרָח וְכוּ׳.** [ג]רַק יְכַוֵּן שֶׁיְּהֵא (יז) רֹאשׁוֹ שֶׁל הַמִּטָּה לְצָפוֹן וּמַרְגְּלוֹתָיו לְדָרוֹם. וּבְתְשׁוּבַת מְנַחַם עֲזַרְיָה (סי׳ ג) פָּסַק כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַזֹּהַר בַּמִּדְבָּר (ח״ג קיח:) שֶׁיְּהֵא רֹאשׁוֹ וּמַרְגְּלוֹתָיו שֶׁל הַמִּטָּה זֶה לְמִזְרָח וְזֶה לְמַעֲרָב, וְהִסְכִּים שָׁם שֶׁיְּהֵא הָרֹאשׁ לְמַעֲרָב, וְכֵן כָּתַב בְּאָרְצוֹת הַחַיִּים (המאיר לארח ס״ק מז) בְּשֵׁם כַּמָּה אַחֲרוֹנִים. וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב יוֹתֵר לְכַתְּחִלָּה לִנְהֹג כַּהֲשָׁלְחָן עָרוּךְ, כִּי בְּתְשׁוּבַת בְּנְיָן שֶׁל שְׁמָחָה (סי׳ ג) כָּתַב בְּשֵׁם הַגְּרָ״א שֶׁאָמַר שֶׁגַּם כֵּיוָן הַזֹּהַר הוּא כְּהַגְּמָרָא וְלֹא כְּפָרוּשׁ הָרַב מְנַחֵם עֲזַרְיָה הַנַּ״ל: (יב) **אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּאָרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארח ס״ו) [ד]דְּבָזֶה אֵין לְהַחְמִיר, רַק בְּשׁוֹכֵב עֵרֹם וּבְאֵין קַלָּעִים סְבִיב הַמִּטָּה: **ז** (יג) **לֹא יֵשֵׁב וּפָנָיו וְכוּ׳.** טַ״ז (סק״ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יד) **אֲלָּא אֲפִלּוּ כְּצָפוֹן וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין אִם אֲחוֹרָיו כְּלַפֵּי הַקֹּדֶשׁ שָׁרֵי בַּהֲטָלַת מֵי רַגְלַיִם. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א (סק״ק יג) [ו]דַּאֲפִלּוּ מִן הַצּוֹפִים

בֵּאוּר הֲלָכָה

הַצְּנִיעוּת, וּבְסָמֵ״ק (מצוה נו) מוֹנֶה צְנִיעוּת לְמִצְוָה דְּאוֹרַיְיתָא. **וְרָאִיתִי בְּאֵיזֶה מְקוֹמוֹת שֶׁמְּתַצְּלִין בִּבְנְיַן בֵּית הַכִּסֵּא לָרַבִּים, וְיֵשׁ עַל יְדֵי זֶה כַּמָּה מִכְשׁוֹלוֹת, שֶׁמִּלְבַּד שֶׁחֶסֶר עַל יְדֵי זֶה מִדַּת הַצְּנִיעוּת עוֹד בָּאִין עַל יְדֵי זֶה לִכְמָה קִלְקוּלִים,** א׳, כַּמָּה מְאוֹת בְּרָכוֹת וְשֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים נִזְכָּרִים בְּכָל עֵת לְבַטָּלָה עַל יְדֵי זֶה, דַּהֲלֹא יְדוּעַ מַה שְּׁנִפְסַק לְקַמָּן סִימָן צ״ב (ס״א) דְּאֵם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד עַל עַצְמוֹ שִׁעוּר שָׁעָה וְחֹמֶשׁ תְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה, וּכְשֶׁיֵּשׁ בֵּית הַכִּסֵּא סָמוּךְ לוֹ וְהוּא צָרִיךְ לִנְקֵבָיו קֹדֶם תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לֹא יִתְעַצֵּל לֵילֵךְ לְפָנוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאֵין בֵּית הַכִּסֵּא וְהוּא צָרִיךְ לַחֲלֹק תְּפִלָּיו לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ, בְּוַדַּאי יִתְעַצֵּל בָּזֶה וְיַעֲצֹר עַצְמוֹ עַד אַחַר הַתְּפִלָּה אִם הוּא אִישׁ הֶמְוֹנִי. וַאֲפִלּוּ אִם הוּא בֶּן תּוֹרָה שֶׁלֹּא יִתְעַצֵּל עַצְמוֹ לֵילֵךְ וּלְחַפֵּשׂ אֵיזֶה מָקוֹם אוֹ לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ עֲבוּר זֶה, עַל כָּל פָּנִים יֵשׁ עַל יְדֵי זֶה בִּטּוּל תְּפִלָּה בְּצִבּוּר, גַּם בִּטּוּל תּוֹרָה מְצוּי עַל יְדֵי זֶה מְאֹד, גַּם יֵשׁ עַל יְדֵי זֶה הַלְבָּנַת פָּנִים כִּי יִתְבַּזּוּ אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ, גַּם חֲשָׁשׁ סַכָּנַת נְפָשׁוֹת כִּי עַמּוּד הַחוֹזֵר מַבִּיא לִידֵי הִדְרוֹנְקָן (ברכות סב:), וְעוֹד כַּמָּה וְכַמָּה קִלְקוּלִים. **עַל כֵּן מִצְוָה רַבָּה לְסַיֵּעַ בָּזֶה, כְּדֵי לְהָסִיר הַמִּכְשׁוֹלוֹת הָאֵלּוּ מִיִּשְׂרָאֵל וְיִזְכּוּ אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּקָרְשָׁה:**

ה * **וְלְהָטִיל מַיִם בְּכָל עִנְיָן שָׁרֵי. וְדַעַת הַגְּרָ״א** (ס״ק יא) **דְּלַצַּד מַעֲרָב אָסוּר גַּם כֵּן בָּזֶה,** מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׁכִינָה בְּמַעֲרָב וְהוּא פּוֹרֵעַ עַצְמוֹ בְּעֵת הַטָּלַת מֵי רַגְלַיִם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסָעִיף ד׳, **אֲלָּא יַשֶּׁה עַצְמוֹ לְצַד מִזְרָח אוֹ לְשֹׁאַר הַצְּדָדִים, אוֹ**

למערב, ויש לסמוך על ספר הזוהר שמצריך שיהא דוקא ראש המטה ומרגלותיה זה למזרח וזה למערב (ובמהדורא תנינא לא הביא כלל דין זה שלא לישן בין מזרח למערב). **ד]** ובשו״ע הרב לא חילק בכך. **ה]** וכתב בשו״ע הרב (סי״א) שהאיסור הוא להטיל כשפניו ממש כלפי הקודש ואם יחזיר פניו לצד אחר מעט מותר. **ו]** ובשו״ע הרב (ס״ז) מבואר שחוץ לצופים מותר אפילו פניו כלפי הקודש.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכתב שו״ע הרב (מהדו״ת ס״ז): ויש אומרים שאין שום מחיצה מועלת לזה, וטוב לחוש לדבריהם לכתחלה במקום שאפשר, שלא לבנות בית הכסא תחילה לפנות שם למערב או למזרח אלא לצפון. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ז) מביא שמותר גם איפכא. **ג]** ובשו״ע הרב (סעיפים ט-י׳) כתב: אסור לישן בין מזרח למערב אם אשתו עמו וכו׳. מי שאי אפשר לו בקלות להסב מטתו בין צפון לדרום, אין עליו איסור לישן בין מזרח

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

י׳ שם בְּגִמְרָא ס״ב (ע״א). כ שַׁבָּת פ״ב (ע״א). ל בְּרָכוֹת ס״ב (ע״א). מ שַׁבָּת פ״ב (ע״א). חַלִּין ק״ה (ע״ב). נ בְּרָכוֹת (ס״ב) [נ״ה] (ע״א). ס שם (סב ע״א). ע נִדָּה י״ג (ע״א). וּבְרָכוֹת מ׳ (ע״א).

לְצָפוֹן אוֹ לְדָרוֹם] אוֹ יִסַּלֵּק הַקֶּדֶשׁ לְצַדְדִין: ח [כְּשֶׁנִּפְנָה (ו) בַּשָּׂדֶה, אִם הוּא אֲחוֹרֵי הַגָּדֵר (טו) יִפָּנֶה מִיָּד, וּבִבְקָעָה יִתְרַחֵק עַד מָקוֹם שֶׁלֹּא יוּכַל חֲבֵרוֹ לִרְאוֹת (מ) [ח] (טז) פֵּרוּעוֹ: ט כלא יֵשֵׁב בְּמְהֵרָה וּבְחֹזֶק, וְלֹא יְאֻנַּס לִדְחֹק עַצְמוֹ יוֹתֵר מִדַּי, שֶׁלֹּא יְנַתֵּק שְׁנֵי הַכַּרְכֻּשְׁתָּא: י א]* לא יַקְנַּח (יז) בְּיָד (ט) [ט] יָמִין: יא מלא יַקְנַּח (יח) בְּחֹרֶס מְשׁוּם (י) [י] כְּשָׁפִים, וְלֹא בַּעֲשָׂבִים יְבֵשִׁים, שֶׁהַמְקַנֵּחַ בְּדָבָר שֶׁהָאוּר שׁוֹלֵט בּוֹ שְׁנָיו הַתַּחְתּוֹנוֹת נוֹשְׁרוֹת, נוְלֹא בִּצְרוֹר שֶׁקְּנַּח בּוֹ (יט) (יט) חֲבֵרוֹ, מִפְּנֵי שֶׁמַּכְנִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי תַּחְתּוֹנִיּוּת. הַגָּהּ: וְעַכְשָׁו שֶׁכָּפְתֵי כִסְאוֹת שָׁלָנוּ (כ) אֵינָן בַּשָּׂדֶה, נָהֲגוּ לְקַנֵּחַ (בְּחֹרֶס, וְכֵן נָהֲגוּ לְקַנֵּחַ) (כא) בְּדָבָר שֶׁהָאוּר שׁוֹלֵט בּוֹ, וְאֵינוֹ מַזִּיק, וּפֹק חֲזִי מַאי עַמָּא דְּבַר (חידושי אגודה פרק המוציא (שבת סי׳ קמ)): יב סיִפְנֶה (יג) (כב) בִּצְנִיעוּת בַּלַּיְלָה כְּמוֹ בַּיּוֹם: יג עלֹא יַשְׁתִּין מְעֻמָּד מִפְּנֵי נִיצוֹצוֹת הַנִּתָּזִין (כג) עַל רַגְלָיו, (כד) אִם לֹא שֶׁיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם גָּבוֹהַּ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לְמִזְרָח, וְעַיֵּן בְּשו״ת שֵׁב יַעֲקֹב (ח״א) סִימָן ג׳: ח [ח] פֵּרוּעוֹ. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְכָכוֹר שׁוֹר דַּף ק״י (ברכות סב.) כָּתַב שֶׁדַּעַת הָאַחֲרוֹנִים כָּל שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה פֵּרוּעוֹ אַף עַל גַּב דְּרוֹאֶה גּוּפוֹ וְשׁוֹמֵעַ עִשּׂוּשׁוֹ שָׁרִי, כְּדִמְשְׁמַע בַּגְּמָרָא (ברכות שם) גַּבֵּי שׁוֹמְרֵי טְהָרוֹת, דְּלֹא כַּלְבּוּשׁ (ס״ח) דְּמִשְׁמַע דְּמַחֲלֹק בֵּין שֶׁדֶּה לְצִיר, עַיֵּן שָׁם: י [ט] יָמִין. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְכָכוֹר שׁוֹר דַּף ק״י (ברכות סב.) חוֹלֵק עַל הַמְּגֵן אַבְרָהָם בָּזֶה, וְכָתַב לְחַלֵּק בֵּין רַגִּיל בִּכְתִיבַת דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה וְרָגִיל בְּהַרְאוֹת, אוֹ אֵינוֹ רָגִיל בְּשִׂיחָתוֹ וְהוּא אֲשֶׁר שְׂכוֹחַ בִּשְׂמֹאל וּשְׂאֵר מַעֲשָׂיו בִּימִין דְּעָלְמָא, יֵשׁ לוֹ לְקַנֵּחַ בִּימִין שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא שְׂמֹאל דְּעָלְמָא. וְכֵן אִם אֵינוֹ רָגִיל בִּכְתִיבַת דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה בִּשְׂמֹאל וְרָגִיל בְּטַעֲמִים, אַף עַל גַּב דְּמִתְרַמֵּי בְּשׁוּם זְמַן שֶׁכּוֹתֵב דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה, אֵין סְבָרָא לְחוּשׁ לָזֶה וַהֲרֵי הוּא כְּכָל אָדָם. וְאִם רָגִיל בִּכְתִיבַת דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה וְכוּ׳ וְאֵינוֹ רָגִיל בְּטַעֲמִים, מְקַנֵּחַ בִּשְׂמֹאל שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא יָמִין כָּל אָדָם, וְלֹא יְקַנֵּחַ בִּימִין שֶׁלּוֹ שֶׁכּוֹתֵב בָּהּ. וְאִם הוּא אֲשֶׁר שְׂכוֹחַ בִּימִין וּשְׂאֵר מַעֲשָׂיו בִּשְׂמֹאל, אִם הוּא רָגִיל בִּכְתִיבָה יְקַנֵּחַ בִּימִין דְּעָלְמָא, וְאִם רָגִיל בִּשְׂתֵיהֶן אוֹ אֵינוֹ רָגִיל בְּכְתִיבָה וְלֹא בְּטַעֲמִים יְקַנֵּחַ בִּימִין דְּעָלְמָא, וְאִם רָגִיל בִּשְׂתֵיהֶן אוֹ אֵינוֹ רָגִיל הֲרֵי הוּא כְּכָל אָדָם וּמְקַנֵּחַ בִּשְׂמֹאל שֶׁל כָּל אָדָם, זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה מִדְּבָרָיו זְכוֹרוֹנוֹ לִבְרָכָה. וְעַיֵּן כְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ט) בְּשֵׁם מוֹר וּקְצִיעָה שֶׁאִשָּׁה גַּם כֵּן לֹא תְּקַנֵּחַ בִּימִין, וְהוּא כָּתַב עַל זֶה שֶׁאֵין לְהַחְמִיר עָלֶיהָ כוּ׳ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיָד אֶפְרַיִם מַה שֶּׁכָּתַב בְּפֵרוּשׁ דִּבְרֵי הַשּׁ״ז מַה שֶּׁכָּתַב ׳אֲלָא שֶׁהַבַּיִת יוֹתֵר בְּסִימָן מ״ג כָּתַב שֶׁאָסוּר לְקַנֵּחַ בִּימִין׳ עַיֵּן שָׁם שֶׁהוּא נָכוֹן, וְהַבְּאִים אַחֲרָיו נִדְחֲקוּ בְּפֵרוּשׁ דִּבְרֵי זְכוֹרוֹנוֹ לִבְרָכָה: יא [י] כְּשָׁפִים. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבִבְרֵכִי יוֹסֵף (סק״ו) הֶאֱרִיךְ וְהֵבִיא דִּבְרֵי הָאֲלִיָּה רַבָּא סִימָן שי״ב (סק״י). וְהַבְּכוֹר שׁוֹר דַּף ק״א (שבת סב.) הָעֲלָה דְּכַחֹל אַף בְּאֵפֶר כְּלִים אֵין לְקַנֵּחַ מִשּׁוּם כְּשָׁפִים, עַיֵּן שָׁם:

בַּאֵר הֵיטֵב

ח (ו) בַּשָּׂדֶה. הוּא הַדִּין אִם הוּא נִפְנֶה בְּבַיִת אֲחוֹרֵי כֹּתֶל, יוּכַל לִפָּנוֹת אַף עַל פִּי שֶׁחֲבֵרוֹ שׁוֹמֵעַ הֲעִטּוּשׁ. עוֹלַת תָּמִיד (סק״י): (מ) פֵּרוּעוֹ. אֲפִלּוּ שׁוֹמֵעַ קוֹל עִטּוּשׁ שֶׁלּוֹ: י (ט) יָמִין. מִפְּנֵי שֶׁקְּשׁוּרָה בָּהּ תְּפִלִּין, וְעוֹד טְעָמִים אֲחֵרִים בְּגִמָּרָא (ברכות סב.). וְאַשְׁר יָד יַקְנַּח בִּשְׂמֹאל דְּיַדָּה שֶׁהוּא יָמִין שֶׁל כָּל אָדָם, מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ח) וְכֵן מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי ט״ז (סק״ט), עַיֵּן בְּמִגְנֵי אֶרֶץ דִּפּוּס אַמְשְׁטֶרְדָם. וְהַבַּאר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנֵי כָּתַב בְּשֵׁם מָגֵן אַבְרָהָם וְט״ז דְּאִשָּׁה בִּימִינָהּ יָד יַקְנַּח בִּימִין דְּיַדָּה עַיֵּן שָׁם, וְלֹא דֵּק. וְאִם כּוֹתֵב בִּשְׂמֹאל וּשְׂאֵר מַעֲשָׂיו עוֹשֶׂה שְׂמֹאל דְּעָלְמָא, יֵשׁ לוֹ לְקַנֵּחַ בִּימִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל דְּעָלְמָא. וְכֵן אִם אֵינוֹ רָגִיל בִּכְתִיבַת דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה וְרָגִיל בְּטַעֲמִים, אַף עַל גַּב דְּמִתְרַמֵּי בְּשׁוּם זְמַן שֶׁכּוֹתֵב דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה, אֵין סְבָרָא לְחוּשׁ לָזֶה וַהֲרֵי הוּא כְּכָל אָדָם. וְאִם רָגִיל בִּכְתִיבַת דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה וְכוּ׳ וְאֵינוֹ רָגִיל בְּטַעֲמִים, מְקַנֵּחַ בִּשְׂמֹאל שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא שְׂמֹאל, אִם הוּא רָגִיל בִּכְתִיבָה יְקַנֵּחַ בִּימִין דְּעָלְמָא, וְאִם רָגִיל בִּשְׂתֵיהֶן אוֹ אֵינוֹ רָגִיל בִּכְתִיבָה כְּלָל אָדָם וּמְקַנֵּחַ בִּשְׂמֹאל שֶׁל כָּל אָדָם, זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה מִדְּבָרָיו זְכוֹרוֹנוֹ לִבְרָכָה. וְעַיֵּן כְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ט) בְּשֵׁם מוֹר וּקְצִיעָה שֶׁאִשָּׁה גַּם כֵּן לֹא תְּקַנֵּחַ בִּימִין, וְהוּא כָּתַב עַל זֶה שֶׁאֵין לְהַחְמִיר עָלֶיהָ כוּ׳ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיָד אֶפְרַיִם מַה שֶּׁכָּתַב בְּפֵרוּשׁ דִּבְרֵי הַשּׁ״ז מַה שֶּׁכָּתַב ׳אֲלָא שֶׁהַבַּיִת יוֹתֵר בְּסִימָן מ״ג כָּתַב שֶׁאָסוּר לְקַנֵּחַ בִּימִין׳ עַיֵּן שָׁם שֶׁהוּא נָכוֹן, וְהַבָּאִים אַחֲרָיו נִדְחֲקוּ בְּפֵרוּשׁ דִּבְרֵי זְכוֹרוֹנוֹ לִבְרָכָה: יא [י] כְּשָׁפִים. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבִבְרֵכִי יוֹסֵף (סק״ו) הֶאֱרִיךְ וְהֵבִיא דִּבְרֵי הָאֲלִיָּה רַבָּא סִימָן שי״ב (סק״י). וְהַבְּכוֹר שׁוֹר דַּף ק״א (שבת סב.) הָעֲלָה דְּכַחֹל אַף בְּאֵפֶר כְּלִים אֵין לְקַנֵּחַ מִשּׁוּם כְּשָׁפִים, עַיֵּן שָׁם:

בַּאוּר הֲלָכָה

בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מְחִצָּה סָמוּךְ לָהּ וְכַנַּ״ל. וְהַמְנַהֵג לְהָקֵל בְּהַשְׁלָחַן עָרוּךְ, וּמִסְתַּבְּרָא דִּבְמָקוֹמוֹתֵינוּ שֶׁהוֹלְכִים בְּמִכְנָסַיִם וְאֵין דֶּרֶךְ לִפְרֹעַ אֶת עַצְמוֹ, גַּם לְהִגְרַ״א יֵשׁ לְהָקֵל: י * לא יַקְנַּח בְּיָד יָמִין. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה. ג]וְאֲשֶׁר שְׂכוֹתֵב בִּשְׂמֹאל וּשְׂאֵר מַעֲשָׂיו עוֹשֶׂה בִּימִין, מְצַדְּדִים הַפְּרִי מִגְדִּים (א״א סק״ח) וּלְבוּשֵׁי שְׁרָד דִּיקְנַּח בִּשְׂמֹאל דְּעָלְמָא, וְלֹא אֶזְלִינַן בָּתַר כְּתִיבָה דִּידֵיהּ, אַף דְּהוּא קוֹשֵׁר בָּהּ תְּפִלִּין וְכִדְלִקְמָן בְּסִימָן כ״ז (ס״ו). וְאִם כּוֹתֵב בִּימִין וּשְׂאֵר מַעֲשָׂיו עוֹשֶׂה בִּשְׂמֹאל, יֵשׁ לְעַיֵּן לְפִי טַעֲמֵיהֶם עַיֵּן שָׁם. וּבְסֵפֶר בְּכוֹר שׁוֹר (ברכות סב.) מִשְׁמַע, דְּאִם יָדוֹ הַשְּׂמְאלִי רָגִיל בִּכְתִיבַת דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה וְאֵינוֹ רָגִיל לְהַרְאוֹת טַעֲמֵי תּוֹרָה (עַיֵּן רַשׁ״י בְּרָכוֹת ס״ב עַמּוּד א׳ (ד״ה טַעֲמֵי תּוֹרָה), וְזֶה אֵינוֹ נֶהוּג אֲצָלֵנוּ) נֶחְשֶׁבֶת אֲצָלוֹ יָמִין וְלֹא יְקַנֵּחַ בָּהּ, אֶלָּא יְקַנֵּחַ בִּשְׂמֹאל שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא יָמִין כָּל אָדָם. וְאִם כּוֹתֵב בְּדִבְרֵי קְדֻשָּׁה בִּימִין וְרָגִיל בָּזֶה וְאֵינוֹ רָגִיל לְהַרְאוֹת טַעֲמֵי תּוֹרָה וּשְׂאֵר מַעֲשָׂיו עוֹשֶׂה בִּשְׂמֹאל, הֲרֵי הוּא כְּכָל אָדָם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְלַחוּץ, אִם פָּנָיו כְּלַפֵּי הַקֹּדֶשׁ, אָסוּר בְּהֲטָלַת מֵי רַגְלַיִם. אָסוּר לַעֲמֹד לְפָנוֹת לְהָדְיָא נֶגֶד בֵּית הַכְּנֶסֶת אוֹ בֵּית הַמִּדְרָשׁ, (יח) דְּלֹא יְהֵא מִכְלָל מִי שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם ׳וַאֲחוֹרֵיהֶם אֶל הֵיכַל ה״׳ (יחזקאל ח טז), וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה בֵּית הַכִּסֵּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד בֵּית הַכְּנֶסֶת אוֹ בֵּית הַמִּדְרָשׁ, שֶׁלֹּא יְהֵא הַפֵּי הַטַּבַּעַת מְגֻלֶּה נֶגְדּוֹ [סָפָר חֲסִידִים סִימָן תתי״ד, וְהָעָתִיקוֹ בְּאֶלְיָה רַבָּה (סק״ו) וְהַגָּהוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (סי״ב)], וְאִם בּוֹנֶה כֹּתֶל בֶּאֱמְצַע לְהַפְסִיק בֵּין מְחִיצַת בֵּית הַכִּסֵּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת, לְכְאוֹרָה אֵין לְהַחְמִיר, וְעַיֵּן בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים (המאיר לארץ ס״ק נה): ח (טו) יִפָּנֶה מִיָּד. דְּהָא אֵין חֲבֵרוֹ רוֹאֶה אֶת פֵּרוּעוֹ, (יט) וְכֵן בְּחָצֵר אֲחוֹרֵי כֹּתֶל הַבַּיִת, וְאַף עַל פִּי שֶׁחֲבֵרוֹ שׁוֹמֵעַ קוֹל עִטּוּשׁוֹ שֶׁלְּמָטָּה אֵין בְּכָךְ כְּלוּם, שֶׁבְּהַשְׁמָעַת קוֹל עִטּוּשׁ שֶׁלְּמָטָּה אֵין בּוֹ אִסּוּר מִשּׁוּם צְנִיעוּת, אֶלָּא שֶׁהִיא חֲרָפָה וּבוּשָׁה לִבְנֵי אָדָם, וּמִי שֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד אֵינוֹ מַקְפִּיד: (טז) פֵּרוּעוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר גִּלּוּיוֹ, מַה שֶּׁמְּגַלֶּה מִבְּשָׂרוֹ (כ) מִלְּפָנָיו אוֹ מִלְּאָחֳרָיו, וְאַף עַל פִּי (כא) שֶׁרוֹאֶה אֶת גּוּפוֹ וְשׁוֹמֵעַ קוֹל עִטּוּשׁ שֶׁלּוֹ, שָׁרֵי: י (יז) בְּיָד יָמִין. מִפְּנֵי שֶׁקְּשׁוּרָה בָּהּ תְּפִלִּין עַל זְרוֹעַ הַשְּׂמָאלִי, וְעוֹד טְעָמִים אֲחֵרִים, עַיֵּן בַּגְּמָרָא (ברכות סב.). וְטוֹב לִזָּהֵר (כב) מִלְּקַנֵּחַ בְּאֶצְבַּע הָאֶמְצָעִי שֶׁכּוֹוֵךְ עָלָיו הָרְצוּעָה. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאִשָּׁה יָד שָׂכָל עֲנִיָּנֶיהָ עוֹשֶׂה בִּשְׂמֹאל, מְקַנַּחַ בִּשְׂמֹאל דִּידָהּ שֶׁהוּא יָמִין כָּל אָדָם, וְאִם כּוֹתֵב בִּשְׂמֹאל וּשְׂאֵר מַעֲשָׂיו עוֹשֶׂה בִּימִין אוֹ לְהֶפֶךְ, עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: יא (יח) בְּחֹרֶס. וַאֲפִלּוּ (כג) הִיא חֲלָקָה וְאֵינָהּ מְקֻרַּעַ הַבָּשָׂר, דְּאִם אֵינָהּ חֲלָקָה יֵשׁ בָּהּ חִדּוּדִים קְטַנִּים, יֵשׁ בָּזֶה גַּם כֵּן מִפְּנֵי הַסַּכָּנָה, שֶׁלֹּא יְנַתֵּק שְׁנֵי הַכַּרְכֻּשְׁתָּא: (יט) חֲבֵרוֹ. אֲבָל אִם קִנַּח הוּא עַצְמוֹ בּוֹ אוֹ שֶׁיָּבֵשׁ אוֹ שֶׁקִּנַּח מִצַּד אַחֵר, (כד) לֵית לָן בָּהּ: (כא) שֶׁהָאוּר וְכוּ׳. אֲפָשָׁר דְּוָקָא לְעִנְיַן שֶׁאֵר דְּבָרִים, אֲבָל לְעִנְיַן עֲשָׂבִים יְבֵשִׁים גַּם לְהַהַגָּ״ה יֵשׁ לְהַחְמִיר דְּהֵם מְחַתְּכִים אֶת הַבָּשָׂר וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שי״ב סָעִיף ה׳, עַיֵּן בְּפֶרִי מְגַדִּים (א״א סק״א). כָּתַב בְּהַגָּהוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ד״ה שם ס״ב) בְּשֵׁם הַסֵּפֶר חֲסִידִים (סי׳ תתיז), כְּשֶׁיּוֹצֵא מִבֵּית הַכִּסֵּא יִרְאֶה הַמָּקוֹם שֶׁיָּשַׁב עָלָיו שֶׁלֹּא יִהְיֶה טְנוּפוֹת, שֶׁמָּא יָבֹא חֲבֵרוֹ פִּתְאוֹם אוֹ בַּלַּיְלָה וְיֵשֵׁב עָלָיו: יב (כב) בִּצְנִיעוּת בַּלַּיְלָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר (כו) שֶׁלֹּא יִגָּלֶה עַצְמוֹ יוֹתֵר מִבַּיּוֹם וְלֹא יִגָּלֶה עַצְמוֹ עַד שֶׁיֵּשֵׁב (מ) וּכְהַאי גַּוְנָא, כִּי לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ חֲשֵׁכָה כְּאוֹרָה. ג]אֲבָל אֵין צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק, (כמ) וְאִם אֵין שָׁם אָדָם, מְפַנֶּה בְּרָחוֹב, (כט) וְרַק שֶׁיִּזָּהֵר שֶׁלֹּא יִהְיֶה בִּמְקוֹם הִלּוּךְ בְּנֵי אָדָם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתַּפּוּ בְּנֵי אָדָם עַל יָדוֹ, אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם אָדָם (נ) אֲפִלּוּ נָכְרִי, אָסוּר לִפָּנוֹת, אֲבָל לְהִשְׁתִּין מֻתָּר אֲפִלּוּ בַּיּוֹם בִּפְנֵי רַבִּים אִם צָרִיךְ לָכָךְ, שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם, (נא) וַאֲפִלּוּ בִּפְנֵי אִשָּׁה, מְשׁוּם דְּאֵיכָא סַכָּנָתָא אִם יַעֲמִיד עַצְמוֹ. וְאִשָּׁה לֹא תַּעֲמֹד לְהַשְׁתִּין אֲפִלּוּ נֶגֶד פָּנָיו שֶׁל תִּינוֹק, (נב) מְשׁוּם דְּאֵיכָא חֲצִיפוּתָא, אֲבָל לְצַדְדִין, שֶׁאֵינָהּ מַשְׁתָּנָת מַמָּשׁ נֶגֶד פָּנָיו, לֵית לָן בָּהּ: יג (כג) עַל רַגְלָיו. וְיֹאמְרוּ שֶׁהוּא כִּרְוּת שֶׁפְּכָה שֶׁאֵין מֵימֵי רַגְלָיו מִקַּלְּחִין אֶלָּא שׁוֹתְתִין, וּכְרוּת שֶׁפְּכָה אֵינוֹ מוֹלִיד, וְיֹאמְרוּ עַל בָּנָיו שֶׁאֵינָם שֶׁלּוֹ: (כד) אִם לֹא וְכוּ׳. וְאִם אֵין לוֹ עֲצוֹת אֵלּוּ וְגַם שָׁם אִי אֶפְשָׁר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (יט) מִלְּקַמֵּן סִימָן צ׳ סָעִיף ז׳: ח (יט) עוֹלַת תָּמִיד (סק״י) וּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ו) וְאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ח) דְּלֹא כְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו): (כ) פְּרִי מְגַדִּים (שם): (כא) אַרְצוֹת הַחַיִּים (שם): י (כב) מִשְׁלֵ״ה (מסכת חולין דרך חיים אות כח): יא (כג) בֵּ״ח (ס״ו) וּבְכוֹר שׁוֹר (שבת סב.) וְאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״א): (כד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י): (כה) אַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״א): יב (כו) רַשׁ״י (ברכות סב. ד״ה בדרך): (כז) עַיֵּן פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יב): (כח) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב): (כט) פָּשׁוּט דְּלֹא גָּרַע מֵאֲבָנוֹ סָנִינוּ וּמִשְׁאוֹ, בָּבָא קַמָּא ג׳ (ע״א): (ל) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (לא) חַיֵּי אָדָם (כלל ג ס״א): (לב) תּוֹסְפוֹת (בכורות מד: ד״ה האי איתתא):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] כֵּן הוּא הַלָּשׁוֹן גַּם בְּשו״ע הָרַב מֵהַדּוּ״ק (סי״ד). אֲמָנָם בְּמַהֲדו״ת (ס״ט) כָּתַב: שֶׁאִיסּוּר זֶה הוּא דּוְקָא לְמִי שֶׁאֵינוֹ אִיסְטְנִיס וּמְקֻמָּן בְּאֶצְבְּעוֹתָיו מִמֹּשׁ שֶׁהוּא לֹא יְקַנַּח בְּיָד יָמִין אֶלָּא בִּשְׂמֹאל מִפְּנֵי שֶׁבְּאֶצְבְּעוֹת יְמִינוֹ קוֹשֵׁר תְּפִלִּין עַל שְׂמֹאלוֹ. וְכ״כ גַּם בְּשו״ע הָרַב (מַהֲדו״ת ס״ד): וְיוֹכַל לִיפָּנוֹת אֲפִילּוּ בְּרְחוֹב הָעִיר, וְאִם יֵשׁ שָׁם אֵיזוֹ קֶרֶן זָוִית יִפָּנֶה שָׁם. **ב]** וּבְשו״ע הָרַב (סי״ד) כָּתַב: וְאֲפִילּוּ מִי שֶׁעוֹשֶׂה כָּל מַעֲשָׂיו בִּימִין אֶלָּא שֶׁכּוֹתֵב בִּשְׂמֹאל לֹא יִקַּח בִּשְׂמֹאל שֶׁכּוֹתֵב בָּהּ מִפְּנֵי שֶׁבָּהּ קוֹשֵׁר תְּפִלִּין עַל הַיָּמִין. **ג]** כָּתַב שו״ע הָרַב (מַהֲדו״ת ס״ד): וְיוֹכַל לִיפָּנוֹת אֲפִילּוּ בְּרְחוֹב הָעִיר, וְאִם יֵשׁ שָׁם אֵיזוֹ קֶרֶן זָוִית יִפָּנֶה שָׁם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah